

RASSEN BULLETIN WINTERTARWE 2005

Dit rassenbulletin geeft een overzicht van de opbrengsten en eigenschappen van wintertarwerassen. Deze rassen zijn in 2005 onderzocht op tien locaties in Nederland. In tabel 1 zijn de eigenschappen per ras weergegeven, gemiddeld over de laatste vier jaar.

Tabel 1. Raseigenschappen van wintertarwerassen. Gemiddelden over de jaren 2002 t/m 2005.

	Wintervastheid	Lengte stro (rel)	Stevigheid	Vroegheid aar	Vroegrijpheid	Resistentie tegen							Bakkwaliteit						
						Schot	Gele roest	Bruine roest	Meeldauw	Bladvlekkenziekte	Fusarium in de aar	Zwartschimmels	Broodkwaliteit	Deegkwaliteit	Maakwaliteit	Zelenywaarde	Korrelhardheid	Klassificatie	
Betere baktarwe																			
A	Ilias	*	109	8.0	5.5	6.5	7.0	9.0	7.5	7.0	7.5	8.0	6.5	8.5	7.5	7.0	8.5	h	BB
Baktarwe																			
A	Drifter	8.0	109	7.5	6.5	7.5	7.0	7.5	5.5	6.5	5.0	6.0	6.0	7.0	6.5	7.0	7.5	h	B
A	SW Tataros	*	104	8.0	7.0	7.5	7.5	9.0	8.0	7.0	6.0	6.5	6.5	8.5	6.0	9.0	8.0	h	B
A	Residence	8.0	104	6.0	7.5	7.5	5.5	9.0	6.5	7.0	6.5	7.0	6.5	7.0	6.0	8.0	7.0	h	B
B	Kampa	*	103	8.0	5.0	5.5	7.0	8.5	7.0	7.5	7.5	8.5	6.5	6.5	7.5	7.0	8.5	h	B
N	Globus	*	106	8.0	6.5	6.5	6.0	9.0	8.0	8.0	7.5	7.0	6.5	8.0	7.5	9.0	8.5	h	B
Nieuw op rassenlijst 2006																			
N	Anthus	*	104	7.5	6.0	6.5	7.0	*	8.0	8.0	7.0	7.5	6.5	8.0	7.0	8.0	8.0	h	B
Overige tarwe																			
A	Limes	*	98	8.0	7.0	6.5	5.5	8.5	8.0	6.5	6.0	6.0	6.0						
A	Bristol	*	89	8.5	7.0	6.5	6.0	8.5	8.5	8.5	7.5	7.0	6.5						
A	Tulsa	*	86	8.5	5.5	5.5	6.5	9.0	8.5	8.0**	7.0	6.5	6.0						
A	Harlem	*	100	8.0	7.5	7.5	6.0	9.0	8.5	7.5	6.0	6.5	6.0						
N	Robigus	*	91	8.5	6.0	5.5	5.0	6.5	8.5	9.0	7.5	5.5	6.5						
Nieuw op rassenlijst 2006																			
N	Patrel	*	93	7.5	7.0	6.5	6.5	*	8.5	8.0**	8.0	5.5	6.0						
3 jaar onderzoek																			
	CEB 0208	*	109	6.5	5.5	6.5	7.0	*	6.0	8.0	6.5	7.5	6.0	7.5	6.5	8.0	7.5	h	B
	Alsace	*	98	7.5	5.5	7.0	7.0	*	8.0	7.0	5.5	5.5	6.5	8.5	6.5	9.0	8.0	h	B
2 jaar onderzoek																			
	CEB 0312	*	93	8.5	6.0	7.5	5.5	*	8.5	8.0	6.0	6.5	6.0						
	Chester	*	97	8.0	5.5	5.5	7.0	*	8.5	6.5	7.0	6.5	6.0						

100 = ...cm 92

*: geen gegevens beschikbaar; **: Gemiddeld cijfer 2002/2005; in 2005 waren deze rassen erg vatbaar voor meeldauw

Alg: een hoog cijfer is een gunstiger waardering voor de eigenschap; vroegheid aar: hoog cijfer = vroeger ras; vroegrijpheid: hoog cijfer = vroeger rijp

h = hard; b = baktarwe; bb = betere baktare

Op elke locatie is zowel een proef mét als een proef zónder ziektebestrijding uitgevoerd. Deze proeven lagen zowel op proefboerderijen als op kweekbedrijven. De in de tabellen vermelde aanbevelingen van rassen zijn conform de Aanbevelende Rassenlijst voor Landbouwgewassen 2006; **A**= *Algemeen aanbevolen ras*, **B**= *Beperkt aanbevolen ras*, **N**= *Nieuw aanbevolen ras*.

© Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V., september 2005, L. van den Brink en J.G.M. Paauw.

Het PPO stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruikmaking van de gegevens.

In tabel 2 is per regio de gemiddelde korrelopbrengst over de jaren weergegeven. Zowel voor de proeven "Met ziektebestrijding" als voor de proeven "Zonder ziektebestrijding". Voor de gangbare praktijk, waarin ziektebestrijding wordt toegepast, zijn de cijfers "Met ziektebestrijding" het meest relevant. Aan de opbrengstcijfers van de proeven "Zonder ziektebestrijding" kan afgelezen worden hoe de rasvolgorde komt te liggen als de ziektebestrijding geheel of gedeeltelijk achterwege wordt gelaten.

Tabel 2. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwe per regio. Gemiddelden over de jaren 2000 t/m 2005.

	Zonder ziektebestrijding					Met ziektebestrijding				
	Noordelijke Zeeklei	Centrale Zeeklei	Zuidwestelijke Zeeklei	Rivierklei/löss	Zand- en dalgrond	Noordelijke Zeeklei	Centrale Zeeklei	Zuidwestelijke Zeeklei	Rivierklei/löss	Zand- en dalgrond
Betere baktarwe										
A Ilias	97	99	100	97	101	97	98	101	98	98
Baktarwe										
A Drifter	96	97	96	94	102	101	104	102	98	103
A SW Tataros	105	100	99	99	99	104	101	101	98	100
A Residence	91	96	95	92	98	98	98	98	95	97
B Kampa	95	94	95	94	96	95	96	96	97	96
N Globus	100	98	101	102	106	99	100	100	101	103
Nieuw op Rassenlijst 2006										
N Anthus	105	98	99	101	101	103	102	102	103	102
Overige tarwe										
A Limes	104	106	105	106	101	100	102	101	104	101
A Bristol	102	105	103	101	95	99	100	100	101	96
A Tulsa	102	104	102	109	97	99	99	97	103	101
A Harlem	99	96	99	99	100	101	100	100	101	100
N Robigus	109	104	106	107	104	106	102	104	102	106
Nieuw op Rassenlijst 2006										
N Patrel	107	104	105	105	97	103	101	102	105	103
3 jaar onderzoek										
CEB 0208	96	98	98	94	104	100	99	99	99	105
Alsace	97	92	95	93	87	102	102	102	100	105
2 jaar onderzoek										
CEB 0312	104	102	103	103	98	101	104	100	99	101
Chester	102	98	101	105	78	103	100	105	100	98
100 = ..ton/ha	9.5	9.3	9.8	8.7	7.3	11.0	10.9	11.1	10.0	9.1

© Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V., september 2005, L. van den Brink en J.G.M. Paauw.
Het PPO stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruikmaking van de gegevens.

Om het opbrengend vermogen van een ras in te schatten, is de gemiddelde opbrengst over de jaren het beste uitgangspunt. Bij de rassenkeuze is het dan ook niet juist af te gaan op de opbrengstcijfers van het laatste jaar. De opbrengst varieert immers per jaar, afhankelijk van de ziektedruk, het weer (legering) e.d.. De variatie in opbrengstcijfers per regio over de jaren is in de tabellen 3 t/m 7 van dit rassenbulletin weergegeven. Naarmate de opbrengstcijfers over de jaren stabiel zijn, kan men meer vertrouwen hebben in het gemiddelde opbrengstcijfer.

Noordelijke Zeekleigebied

Tabel 3. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwe per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar in het Noordelijk Zeekleigebied.

	Zonder ziektebestrijding						Met ziektebestrijding							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 gem00/05	2000	2001	2002	2003	2004	2005 gem00/05		
Betere baktarwe														
A Ilias	97	89	101	99	95	101	97	98	94	97	100	97	98	97
Baktarwe														
A Drifter	95	107	93	96	95	88	96	103	106	97	101	106	94	101
A SW Tataros	102	111	108	103	102	106	105	104	105	105	104	103	105	104
A Residence	92	87	85	101	93	91	91	96	96	100	101	97	99	98
B Kampa	94	91	90	98	100		95	95	94	94	95	99		95
N Globus			101	100	100	100	100			102	100	95	99	99
Nieuw op Rassenlijst 2006														
N Anthus				105	105	106	105				101	104	104	103
Overige tarwe														
A Limes	105	101	108	101	96	110	104	102	101	100	99	93	105	100
A Bristol	104	101	106	95	102	106	102	97	100	99	99	97	100	99
A Tulsa	102	105	95	99	109	102	102	99	100	96	100	101	97	99
A Harlem		99	101	100	95	99	99		98	103	103	97	105	101
N Robigus			113	105	111	107	109			107	102	105	108	106
Nieuw op Rassenlijst 2006														
N Patrel				108	106	106	107				101	103	105	103
3 jaar onderzoek														
CEB 0208				96	97	94	96				99	102	97	100
Alsace				97	99	93	97				102	105	98	102
2 jaar onderzoek														
CEB 0312					106	103	104					103	99	101
Chester					104	100	102					105	100	103
100 = ..ton/ha	9.2	9.8	8.4	9.7	10.2	9.8	9.5	11.1	12.2	10.1	10.6	11.0	11.0	11.0

Centraal Zeekleigebied

Tabel 4. Korrelopbrengsten (in verhoudingsgetallen) per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar in het Centraal Zeekleigebied.

	Zonder ziektebestrijding							Met ziektebestrijding						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	gem00/05	2000	2001	2002	2003	2004	2005	gem00/05
Betere baktarwe														
Ilias	103	95	96	98	102	98	99	99	97	97	97	100	98	98
Baktarwe														
Drifter	100	100	92	104	95	92	97	109	107	100	107	104	96	104
SW Tataros	85	104	111	95	101	102	100	96	101	104	100	101	103	101
Residence	89	100	94	97	102	96	96	88	99	100	100	97	102	98
Kampa	93	93	92	94	100		94	97	95	95	96	97		96
Globus			97	102	95	101	98			98	99	100	102	100
Nieuw op Rassenlijst 2006														
Anthus				100	97	97	98				102	104	100	102
Overige tarwe														
Limes	105	104	111	103	104	111	106	99	105	104	101	95	106	102
Bristol	116	101	105	96	105	107	105	106	97	103	94	100	101	100
Tulsa	111	99	104	102	104	105	104	103	97	97	102	98	100	99
Harlem		101	97	100	90	90	96		101	103	102	95	101	100
Robigus			102	99	108	107	104			100	99	106	105	102
Nieuw op Rassenlijst 2006														
Patrel				105	102	105	104				102	102	100	101
3 jaar onderzoek														
CEB 0208				100	100	94	98				100	103	95	99
Alsace				98	87	91	92				104	101	102	102
2 jaar onderzoek														
CEB 0312					104	100	102					107	102	104
Chester					98	98	98					101	100	100
100 = ..ton/ha	7.9	10.2	8.6	10.4	9.5	9.4	9.3	10.6	10.8	10.4	11.4	10.8	11.1	10.9

Zuidwestelijk Zeekleigebied

Tabel 5. Korrelopbrengsten (in verhoudingsgetallen) per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar in het Zuidwestelijk Zeekleigebied.

	Zonder ziektebestrijding						Met ziektebestrijding							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 gem00/05	2000	2001	2002	2003	2004	2005 gem00/05		
Betere baktarwe														
A Ilias	102	98	102	99	101	97	100	101	98	104	101	102	98	101
Baktarwe														
A Drifter	93	99	91	100	100	91	96	106	101	102	103	103	96	102
A SW Tataros	91	98	104	101	100	102	99	99	98	103	103	100	101	101
A Residence	95	94	94	95	94	96	95	94	99	101	97	99	99	98
B Kampa	98	91	95	93	101		95	96	92	97	95	100		96
N Globus			103	102	98	100	101			101	102	95	101	100
Nieuw op Rassenlijst 2006														
N Anthus				99	100	98	99				100	102	103	102
Overige tarwe														
A Limes	105	110	107	99	98	109	105	101	105	103	98	97	105	101
A Bristol	108	96	108	98	101	105	103	101	100	100	97	101	102	100
A Tulsa	103	103	97	99	106	100	102	98	101	92	95	101	97	97
A Harlem		104	104	97	91	101	99		104	101	98	98	102	100
N Robigus			94	112	109	108	106			96	108	107	104	104
Nieuw op Rassenlijst 2006														
N Patrel				104	104	107	105				104	100	100	102
3 jaar onderzoek														
CEB 0208				100	101	92	98				101	98	96	99
Alsace				99	99	88	95				101	105	100	102
2 jaar onderzoek														
CEB 0312					104	102	103					100	100	100
Chester					100	103	101					105	105	105
100 = ..ton/ha	9.2	8.9	8.6	11.7	10.6	9.8	9.8	11.0	9.9	9.9	12.0	12.3	11.5	11.1

Rivierklei en Lössgrond

Tabel 6. Korrelopbrengsten (in verhoudingsgetallen) per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar op de Rivierklei en de Lössgrond.

	Zonder ziektebestrijding						Met ziektebestrijding						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 gem00/05	2000	2001	2002	2003	2004	2005 gem00/05	
Betere baktarwe													
Ilias	99	91	98	94	104	97	101	94	99	96	102	97	98
Baktarwe													
Drifter	96	92	92	100	93	94	101	101	99	102	93	93	98
SW Tataros	94	100	104	99	98	99	96	96	103	99	98	99	98
Residence	89	91	100	94	86	92	92	95	98	95	98	91	95
Kampa	95	92	91	95	99	94	98	100	95	96	98		97
Globus			105	101	99	102			99	102	96	106	101
Nieuw op Rassenlijst 2006													
Anthus				100	102	101				104	105	102	103
Overige tarwe													
Limes	104	112	108	102	105	106	102	107	107	103	101	106	104
Bristol	105	102	96	97	106	101	101	99	100	96	111	102	101
Tulsa	111	111	104	106	110	109	105	104	97	105	103	104	103
Harlem		102	99	101	96	99		101	103	98	106	98	101
Robigus			104	105	111	107			99	104	100	105	102
Nieuw op Rassenlijst 2006													
Patrel				104	106	105				104	104	107	105
3 jaar onderzoek													
CEB 0208				97	91	94				99	103	95	99
Alsace				99	88	93				105	97	99	100
2 jaar onderzoek													
CEB 0312					103	103					98	100	99
Chester					105	105					99	101	100
100 = ..ton/ha	7.1	9.4	8.3	9.5	8.9	8.7	9.4	9.8	9.7	10.1	10.8	9.8	10.0

Zand- en Dalgronden

Tabel 7. Korrelopbrengsten (in verhoudingsgetallen) per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar op Zand- en Dalgrond.

	Zonder ziektebestrijding							Met ziektebestrijding						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	gem00/05	2000	2001	2002	2003	2004	2005	gem00/05
Betere baktarwe														
A Ilias	106	97	98	95	107	102	101	102	98	94	97	101	99	98
Baktarwe														
A Drifter	105	101	100	106	102	101	102	110	97	103	105	107	95	103
A SW Tataros	98	102	98	97	104	99	99	99	102	95	99	105	99	100
A Residence	95	99	102	98	93	104	98	97	96	99	97	96	94	97
B Kampa	95	95	96	95	99		96	95	96	95	99	95		96
N Globus			106	110	98	110	106			101	104	100	106	103
Nieuw op Rassenlijst 2006														
N Anthus				109	97	98	101				102	101	102	102
Overige tarwe														
A Limes	95	103	101	106	87	116	101	94	107	103	109	90	102	101
A Bristol	97	90	97	94	96	97	95	96	94	99	91	101	95	96
A Tulsa	100	106	97	100	103	76	97	99	101	100	104	106	97	101
A Harlem		97	104	101	93	105	100		100	104	101	94	101	100
N Robigus			102	98	110	106	104			107	98	109	110	106
Nieuw op Rassenlijst 2006														
N Patrel				93	101	97	97				103	104	103	103
3 jaar onderzoek														
CEB 0208				101	105	107	104				105	104	106	105
Alsace				89	85	87	87				101	102	111	105
2 jaar onderzoek														
CEB 0312					101	95	98					104	97	101
Chester					81	75	78					100	96	98
100 = ..ton/ha	6.8	7.5	6.3	8.6	7.4	7.5	7.3	9.0	9.0	8.5	9.6	9.2	9.5	9.1

© Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V., september 2005, L. van den Brink en J.G.M. Paauw.

Het PPO stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruikmaking van de gegevens.